

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

SAĞLIK ALANI
İLK YARDIM
KURS PROGRAMI

Ankara, 2021

İÇİNDEKİLER

PROGRAMIN ADI	1
PROGRAMIN DAYANAĞI	1
PROGRAMA GİRİŞ KOŞULLARI.....	1
EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ.....	1
PROGRAMIN AMAÇLARI.....	2
PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR	2
PROGRAMIN KREDİSİ	3
PROGRAM SÜRESİ VE İÇERİĞİ	3
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR	6
PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ-GEREÇLERİ.....	7
BELGELENDİRME	7

PROGRAMIN ADI

İlk Yardım

PROGRAMIN DAYANAĞI

1. 24.06.1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu
2. 10 Temmuz 2018 Tarihli ve 30474 Sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 1)
3. 29.07.2015 tarih ve 29429 sayılı Sağlık Bakanlığı İlk Yardım Yönetmeliği
4. 11.04.2018 tarihli ve 30388 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği
5. Talim ve Terbiye Kurulunun 20.04.2016 tarihli ve 19 sayılı kararı ile kabul edilen, Yaygın Eğitim Kurumları Çerçeve Kurs Programı
6. Talim ve Terbiye Kurulunun 09.09.2013 tarihli ve 132 sayılı kararı ile kabul edilen Okul Öncesi Eğitim Programı
7. 26.07.2014 tarihli 29072 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği
8. Talim ve Terbiye Kurulu'nun 19.01.2018 tarih ve 43 sayılı Kararı ile kabul edilen, Ortaöğretim Sağlık Bilgisi ve Trafik Kültürü Dersi Öğretim Programı
9. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 17.07.2017 tarihli ve 104 sayılı " Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin 53 Alanına Ait Haftalık Ders Çizelgeleri ile Çerçeve Öğretim Programları" konulu kararı,

PROGRAMA GİRİŞ KOŞULLARI

1. En az ilkokul mezunu olmak.
2. 14 yaşını tamamlamış olmak.

EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ

Kurs programının uygulanmasında eğiticiler aşağıdaki öncelik sırasına göre görevlendirilirler:

1. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca yayımlanan "Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına İlişkin Çizelgeye" göre Sağlık / Sağlık Hizmetleri, Sağlık Bilgisi alan öğretmeni olarak atananlar, bu alanlarda hayat boyu öğrenme kurumlarındaki öğretmenler ve kadrolu usta öğreticiler
2. Sağlık/Sağlık Hizmetleri, Sağlık Bilgisi alanına kaynak teşkil eden yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim üyesi, öğretim görevlileri

3. Resmi Kurumlarda çalışanlardan Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca yayımlanan "Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına İlişkin Çizelge ile Sağlık/Sağlık Hizmetleri, Sağlık Bilgisi alanına kaynak teşkil eden yükseköğretim programları/fakülte mezunları
4. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca yayımlanan "Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına İlişkin Çizelge ile Sağlık/Sağlık Hizmetleri, Sağlık Bilgisi alanına kaynak teşkil eden yükseköğretim programları/fakülte mezunları
5. En az lisans mezunu olup Sağlık Bakanlığı tarafından verilmiş olan İlk Yardımcı sertifikasına sahip olanlar öğretmen/eğitici olarak görevlendirilebilir.

PROGRAMIN AMAÇLARI

İlk yardım kursunu bitiren bireyin;

1. İlk yardım ile ilgili temel kavramları açıklaması,
2. İlk yardım ile acil yardım arasındaki farkları ayırt etmesi,
3. İlk yardımın temel ilkelerini uygulaması,
4. İlyardımda temel yaşam desteği uygulamalarını yapması,
5. Yabancı cisme bağlı solunum yolu tıkanmasında ilk yardım uygulaması,
6. Kanamalarda ve şokta ilk yardım uygulaması,
7. Yaralanmalarda ilk yardım uygulaması,
8. Kırık, çıkık ve burkulmalarda ilk yardım uygulaması,
9. Acil bakım gerektiren hastalıklarda ilk yardım uygulaması,
10. Zehirlenmelerde ilk yardım uygulaması,
11. Sıcak çarpması, yanık ve donmalarda ilk yardım uygulaması,
12. Vücuda yabancı cisim kaçmalarında ilk yardım uygulaması,
13. Hasta / yaralı taşımının temel kurallarını açıklaması,
14. Hasta/yaralı taşıma tekniklerini uygulaması amaçlanmaktadır.

PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Kurs programı aşağıda belirtilen hususlar çerçevesinde düzenlenmiştir.

- 1) Yaşam boyu çeşitli nedenlerle hastalıklar veya yaralanmalarla karşılaşmak kaçınılmazdır. Her ortamda farklı zamanlarda kaza ve hastalanma riski bulunmaktadır. Bu gibi durumlarla karşılaşıldığında, müdahalede bulunanların ilkyardım eğitimi almış olmaları, yaşamın devam ettirilmesinde, sakatlanmaların önlenmesinde ve iyileşme sürecinin kısaltılmasında

belirleyici rol oynamaktadır. İlk yardım eğitimi almamış kişilerin, ilk yardım uygulamalarında bulunmaları sakıncalı durumlar oluşturacağından ilk yardım uygulayacak olan kişilerin, mutlaka ilk yardım eğitimi almış olmaları son derece önemlidir. Bu nedenle hazırlanan kurs programında temel düzeyde ilk yardım eğitimi verilerek bireylerin bilinçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

- 2) Ağırlıklı olarak bireysel öğrenmeyi destekleyici yöntem ve teknikler uygulanır.
- 3) Konular basitten karmaşığa, kolaydan zora göre yer alacak şekilde düzenlenmiştir. Ancak eğitimciler planlarını hazırlarken sınıfın fiziksel altyapısı ve imkânlarını, bireylerin hazır bulunuşluğu ve yeteneklerini göz önünde bulundurarak içerik sıralamasını uygun şekilde tasarlayabilirler. Esas olan kurs süresi sonuna kadar içeriğin tamamının verilmesidir.
- 4) İlk yardım kurs programının amaçları ve içeriği yoluyla kursa katılan bireylere aşağıdaki tabloda verilen değerlerin kazandırılması ve geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Değerler
Kurallara uyma
Sabır
Sorumluluk
Saygı
Hoşgörü
Nezaket

- 5) Program yaygın eğitim kurumlarında veya kurumlarca uygun görülen diğer yerlerde uygulanır.
- 6) Program uygulanırken kaynak ders kitaplarının bulunmaması durumunda öğretmen/öğretici tarafından hazırlanan ders notlarından yararlanılabilir.
- 7) Kurs programı sonunda kursiyerler teorik ve uygulamalı sınava tabi tutulacaktır.

PROGRAMIN KREDİSİ

Genel kurs programlarında kredilendirilme yapılmamaktadır.

PROGRAM SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Kurs programının süresi; günde en fazla 8 ders saati uygulanacak şekilde toplam 18 ders saatidir. Sürelerin konulara göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Konular	Süre (Ders Saati)
İlk Yardımın Temel İlkeleri	2
Acil Durumlarda Gereken Önlemleri Alarak İlk Yardım	2

Müdahalesi Yapmak	
Temel Yaşam Desteği	2
Kırık, Çıkık ve Burkulmalarda İlk Yardım	4
Sıcak Çarpması, Yanık Ve Donmalar İlk Yardım	2
Zehirlenmelerde İlk Yardım	2
Vücuda Yabancı Cisim Kaçmalarında İlk Yardım	2
Acil Taşıma Teknikleri	2
TOPLAM	18

1. İLK YARDIMIN TEMEL İLKELERİ

1.1. İlk yardımın temel uygulamaları

1.1.1. İlk yardım ile ilgili kavramlar

1.1.1.1. İlk yardım

1.1.1.2. Acil bakım

1.1.1.3. İlk yardım ile acil bakım arasındaki farklar

1.1.1.4. İlk yardımın amaçları

1.1.1.5. İlk yardımcı ve özellikler

1.2. Kazazedeye Müdahalede Ön Tedbir Almak

1.2.1. Müdahale Yapma Görev ve Yetkisi

1.2.2. Kazazede Bulunduğunda Hareket Tarzı ve Ön Tedbirler

2. ACİL DURUMLARDA GEREKEN ÖNLEMLERİ ALARAK İLK YARDIM MÜDAHALESİ YAPMAK

2.1. Durum Teşhisi Yapmak

2.1.1. Durum Teşhisi ve Kontrolde Öncelik

2.1.2. Harici Kanama Kontrolü

2.1.3. Kalp Durması Kontrolü

2.1.4. Solunum Durması Kontrolü

2.1.5. İç Kanama Kontrolü

2.1.6. Şuur Kontrolü

2.1.7. Şok Kontrolü

2.1.8. İkinci Derece Hasar Kontrolü

2.1.9. Ölüme Hüküm Vermek

2.2. Şiddetli Harici Kanamalara Müdahale Etmek

2.2.1. Şiddetli Harici Kanamanın Kesilme Yöntemleri

2.2.2. Farklı Yerlerdeki Aşırı Kanamalara Müdahale

2.3. Solunum Hava Yolunu Açmak

- 2.3.1. Solunum Hava Yolu
 - 2.3.2. Akciğerdeki Suyun Çıkarılması
 - 2.3.3. Solunum Hava Yolunun açılması
- 2.4. Suni Solunum Yapmak
 - 2.4.1. Ağız Yoluyla Suni Solunum
 - 2.4.2. Silvester Yöntemi ile Suni Solunum Yapmak
3. TEMEL YAŞAM DESTEĞİ
 - 3.1.1. Tek Kişi ile Yaşam Desteği Vermek
 - 3.1.2. Yardımcılı Yaşam Desteği
 - 3.1.3. Yaşam Desteğinde Süre
- 3.2. Koruyucu Pozisyona Almak
 - 3.2.1. Koruyucu Pozisyon
 - 3.2.2. Şuursuz İnsan Pozisyonu
 - 3.2.3. Şok ve Diğer Pozisyonlar
- 3.3. Tıkanmaya Müdahale Etmek
 - 3.3.1. Heimlich Hareketi
4. KIRIK ÇIKIK VE BURKULMALARDA İLK YARDIM
 - 4.1. Kırığın Tanımı
 - 4.1.1. Kırık Çeşitleri
 - 4.1.2. Kırık belirtileri
 - 4.1.3. Kırıklarda ilkyardım
 - 4.2. Çıkığın Tanımı
 - 4.2.1. Çıkık belirtileri
 - 4.2.2. Çıkıkta ilkyardım
 - 4.3. Burkulmanın Tanımı
 - 4.3.1. Burkulma belirtileri
 - 4.3.2. Burkulmada ilkyardım
 - 4.4. Kırık çıkık ve burkulmalarda tespit
 - 4.4.1. Tespit sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar
 - 4.4.2. Tespit yöntemleri
5. SICAK ÇARPMASI, YANIK VE DONMALAR İLK YARDIM
 - 5.1. Sıcak Çarpması
 - 5.1.1. Sıcak Çarpmasında Belirtiler
 - 5.1.2. Sıcak Çarpmasında İlk Yardım
 - 5.2. Yanıklar
 - 5.2.1. Yanığın Derinliği
 - 5.2.2. Genişliği

- 5.2.3. Tutuşmuş Giysiler
- 5.2.4. Isı, Buhar veya Elektrik Yanıkları
- 5.2.5. Kimyasal Yanıklar
- 5.3. Donmalar
 - 5.3.1. Donmalarda İlk Yardım
- 6. ZEHİRLENMELERDE İLK YARDIM
 - 6.1. Zehirlenme Yolları.
 - 6.1.1. Sindirim Yoluyla Zehirlenmeler
 - 6.1.2. Sindirim yoluyla zehirlenmelerde belirtiler
 - 6.1.3. Sindirim Yoluyla Zehirlenmelerde İlk Yardım
 - 6.1.4. Solunum Yoluyla Zehirlenmeler
 - 6.1.5. Cilt Yoluyla Zehirlenmeler
 - 6.1.6. Hayvan Isırık ve Sokmalarında İlk Yardım
- 7. VÜCUDA YABANCI CİSİM KAÇMALARINDA İLK YARDIM
 - 7.1. Göze Yabancı Cisim Kaçmasında İlk Yardım
 - 7.2. Kulağa Yabancı Cisim Kaçmasında İlk Yardım
 - 7.3. Buruna Yabancı Cisim Kaçmasında İlk Yardım
 - 7.4. Suda Boğulmada İlk Yardım
- 8. ACİL TAŞIMA TEKNİKLERİ
 - 8.1. İtfaiyeci Usulü Taşıma
 - 8.2. Alçak Yerde Sürükleyerek Taşıma
 - 8.3. İri Yapılı Kazazedenin Taşınması
 - 8.4. Üç El Yöntemi ile Taşıma
 - 8.5. Uzunlamasına Taşıma
 - 8.6. Merdivenden İndirme
 - 8.7. Kütük Yuvarlama Tekniği ile Taşıma

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR

Bireylerin, çeşitli ölçme araçları kullanılarak;

1. Kursun amaçlarına ulaşmış ulaşmadığı ölçülecektir.
2. Kursiyerin kendi kendine yaptığı tüm öğrenim faaliyetleri değerlendirilecektir.
3. Değerlendirme; teorik ve uygulamalı olarak yapılmalıdır.
4. Teorik değerlendirme, programın tüm amaçlarının kazanılıp kazanılmadığını ölçecek şekilde yapılmalıdır.
5. Değerlendirme 100 puan üzerinden yapılmalı ve sınav başarısı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği esaslarına göre belirlenmelidir.

PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ-GEREÇLERİ

1) Programın uygulama sürecinde; kaynak ders kitapları, bireysel öğrenme materyalleri ve kaynak ders kitaplarının bulunmaması durumunda öğretmen/öğretici tarafından hazırlanan ders notlarından yararlanılabilir.

2) Yararlanılacak kaynak araç-gereçler;

- Reflektör ve uyarı işaretleri,
- Temel yaşam desteği mankenleri,
- Kırık, çıkık ve burkulmalarda tespit malzemeleri,
- Değişik ebatlarda sargı malzemeleri,
- Bandajlar,
- Telefon,
- Karton,
- Gazete,
- Battaniye, yastık, havlu
- Geçici sedye malzemeleri,
- Temiz bez parçaları,
- Saniyeli saat

BELGELENDİRME

Kursu başarı ile tamamlayanlara, kurs bitirme belgesi düzenlenir.

